

► Themabrief: **Economie**

DSO/Programmamanagement, Strategie en Onderzoek

PSO is het strategisch advies- en onderzoeksbureau van DSO; PSO onderzoekt, verzamelt en ontsluit informatie en adviseert over strategie, innovatie en de programmering van DSO-projecten.

september 2020

Bezoeken aan Den Haag in 2019

Inleiding

Den Haag maakt al een aantal jaren gebruik van de telpunten van CityTraffic om het aantal bezoeken aan de binnenstad, Scheveningen en Kijkduin te meten. Voor de binnenstad hebben we daardoor inmiddels over meerdere jaren betrouwbare tellingen beschikbaar. Voor Scheveningen en Kijkduin zijn dat iets minder jaren. Deze kenniswijzer geeft de uitkomsten van de tellingen over 2019 weer. Naast deze kenniswijzer maakt gemeente Den Haag ook jaarlijks een Monitor Toerisme waarin meerjarige ontwikkelingen in de stad worden beschreven.

Deze kenniswijzer gaat over de data van 2019 waarin nog geen sprake was van Covid-19. Inmiddels is de wereld volop bezig met de gevolgen van de coronacrisis die onder andere zijn weerslag heeft op het aantal bezoekers. In de kenniswijzer over 2020 zal hier verder op worden ingegaan.

Bezoeken en bezoekers

Bij de wifitellingen tellen we het aantal apparaten dat contact zoekt met een wifipunt. De telgegevens worden direct in de wifi-sensor geanonimiseerd. De verkregen (anonieme) data wordt achteraf gecorrigeerd voor bezoekers met meerdere wifi apparaten (smartphone, laptop, Ipad e.d.) en voor bezoekers die geen wifi apparaat bij zich hebben. Een individuele bezoeker (wifi apparaat) kan op meerdere punten geteld worden. Ook hiervoor wordt gecorrigeerd. Er wordt gekeken naar de unieke bezoekers per dag. Wanneer iemand op één dag bij meerdere telpunten wordt waargenomen, wordt deze als één bezoeker geteld en gaan we uit van één bezoek. Een bezoek wordt wel meerdere keren geteld wanneer iemand op één dag zowel in de binnenstad als op Scheveningen of Kijkduin wordt geteld.

Een belangrijk verschil met ander onderzoek dat zich richt op bezoekers van steden is dat ook inwoners van Den Haag als bezoeker worden meegeteld. Omdat de telgegevens geanonimiseerd zijn kunnen zij niet worden onderscheiden van niet-Hagenaars.

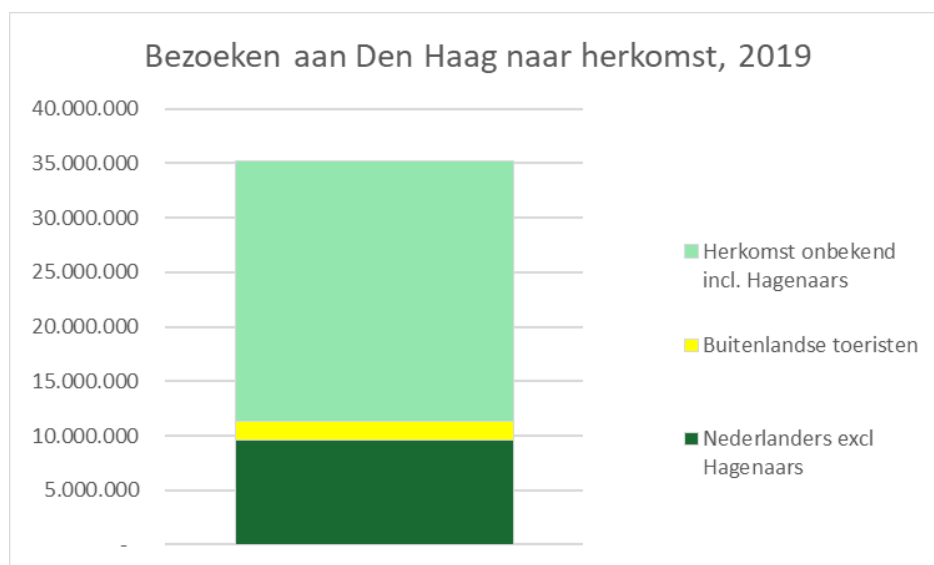
Totaal bezoek aan Den Haag

Het totaal aantal bezoekers aan Den Haag bestaat uit verschillende groepen.

In de eerste plaats zijn er Nederlandse bezoekers (die niet in Den Haag wonen) die de stad met een toeristisch motief bezoeken voor een dag of meerdaags verblijf. Ten tweede zijn er Nederlandse bezoekers die geen toeristisch motief hebben maar bijvoorbeeld in het centrum van Den Haag werken of voor een zakelijke afspraak komen. Ook niet toeristische zaken als familie bezoek valt hieronder. Daarnaast zijn er buitenlandse gasten die de stad bezoeken en ook overnachten in Den Haag. Dan zijn er natuurlijk ook buitenlandse gasten die Den Haag wel bezoeken maar er niet overnachten. En tenslotte zijn er Hagenaars die verschillende delen van de stad bezoeken, al dan niet met een toeristisch motief.

De wifitellingen van CityTraffic geven geen bezoekaantallen voor Den Haag totaal. Wanneer de bezoektotaal van de verschillende deelgebieden (Centrumgebied (inclusief binnenstad), Scheveningen en Kijkduin) bij elkaar worden opgeteld komen we op ca. 35 mln. Dit aantal kan als minimum worden aangemerkt. Dit komt doordat toeristische locaties als Madurodam, Kunstmuseum, Drievliet e.d. buiten het telgebied met de telsenoren vallen.

Uit andere bronnen¹ weten we dat er in 2019 door Nederlanders (exclusief inwoners van Den Haag) ruim 9,5 miljoen toeristische bezoeken zijn gebracht aan Den Haag. Deze bezoeken zullen ook door de wifitellingen worden geteld. Bovendien blijkt uit cijfers van het CBS dat er in 2019 bijna 900.000 buitenlandse gasten hebben overnacht in Den Haag². Iedere overnachting telt dan voor twee bezoeken aan de stad. Deze gasten zullen vermoedelijk in meerderheid een bezoek hebben gebracht aan het centrum van Den Haag en/of de kustgebieden en worden daarmee ook door de wifitellingen geteld. Het is ook mogelijk dat een (klein) deel van hen niet geteld is. Daarnaast zullen er nog buitenlanders zijn die niet in Den Haag hebben overnacht maar de stad wel hebben bezocht. En Hagenaars die locaties buiten de telgebieden hebben bezocht. Deze laatste twee groepen worden wellicht niet (volledig) geteld. Daarmee is de genoemde 35 miljoen dan ook een onderschatting van het werkelijk aantal bezoeken. Onderstaand overzicht vat een en ander samen.

Bron: CityTraffic, Toeristisch Bezoek Aan Steden (NBTC-NIPO Research), CBS, bewerking PSO

¹ Toeristisch Bezoek Aan Steden 2019, NBTC-NIPO Research

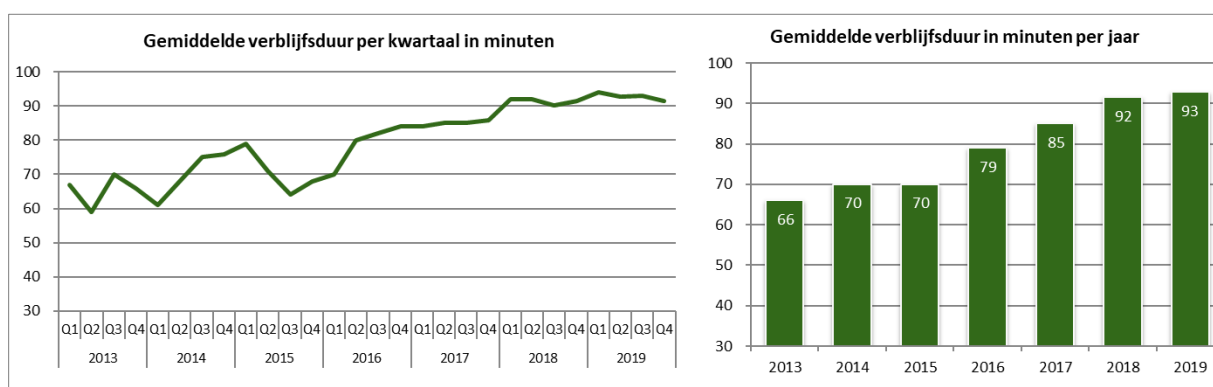
² CBS 2019

Bezoeken aan de Haagse binnenstad iets afgenomen

In de Haagse binnenstad telden we met ruim 24 miljoen bezoeken in 2019¹ minder bezoeken dan in 2018, een daling van 15%. Dit komt overeen met de landelijke ontwikkelingen in winkelgebieden. Tegelijkertijd zien we dat het verblijf in de Haagse binnenstad steeds (iets) langer wordt. In 2019 verbleef men gemiddeld 93 minuten in het gebied. Onder invloed van de mogelijkheden van internet maken mensen minder vaak de trip naar een binnenstad. Maar als mensen wel naar de binnenstad gaan wordt dat vaker gecombineerd met bezoek aan de horeca, musea e.d. Hierdoor wordt de verblijfstijd ook langer.

Uit de wifitellingen kunnen we niet afleiden waar de bezoekers vandaan komen maar het onderzoek Toeristisch Bezoek aan Steden (TBAS)² geeft aan dat Den Haag Centrum in 2019 vijf miljoen keer is bezocht door Nederlanders met een toeristisch motief. Hierbij worden Hagenaars niet meegeteld.

Bron: CityTraffic, bewerking PSO

Traditioneel zijn Nieuwjaarsdag en Eerste Kerstdag dal-momenten in het jaar. Dat was ook in 2019 in Den Haag het geval. Nieuwjaarsdag was zelfs het dieptepunt van 2019. Daar staan de hoogtepunten tegenover. Koningsdag en -'nach' zijn traditioneel drukke dagen. De Koningsnacht op 26 april leverde zelfs topdrukke op met 0,36% van de jaarlijkse bezoeken. De daarop volgende Koningsdag was goed voor 0,33% van de jaarlijkse bezoeken. Shopping Night was ook druk in 2019 met 0,39% van de bezoeken.

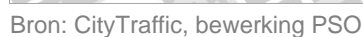
¹ In het gebied direct rond de binnenstad (Stationsweg, Turfmarkt) worden ook passanten geteld. Hierdoor is het totaal aantal bezoeken dat in het hele centrumgebied wordt geteld iets meer dan alleen in de binnenstad, namelijk bijna 30 miljoen.

² Toeristisch bezoek aan steden 2019, NBTC-NIPO Research

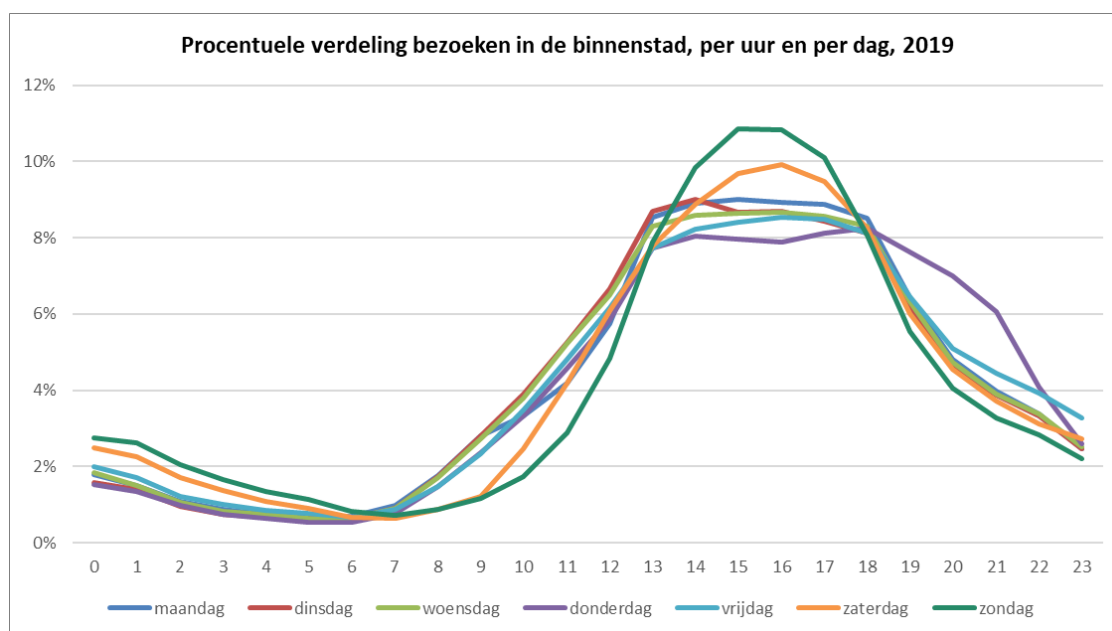
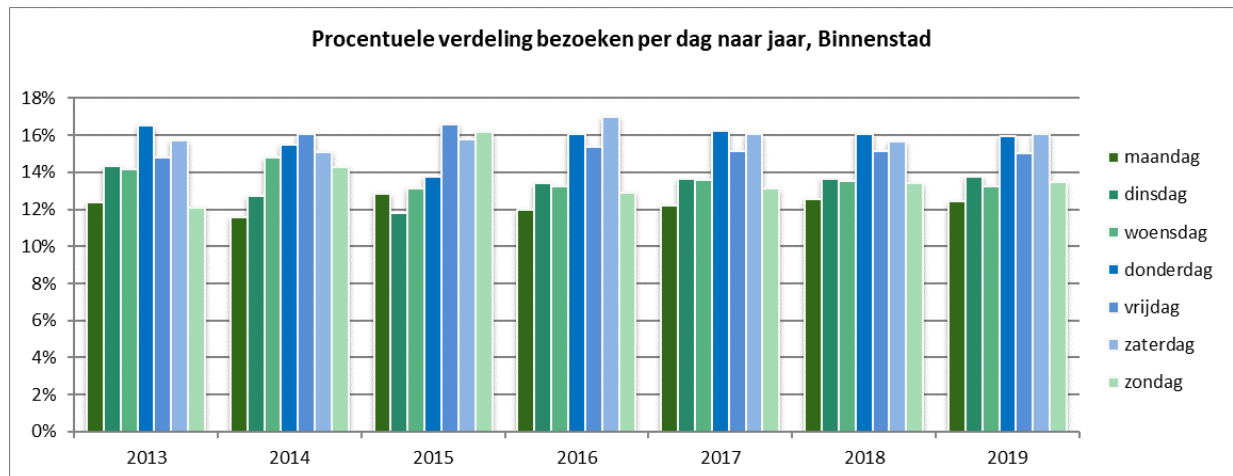

Het is niet overal in de binnenstad even druk. De volgende kaart laat een druktepatroon zien over 2019. Op basis van het gemiddeld aantal unieke bezoeken per dag per telpunt wordt een druktepatroon zichtbaar. De drukste telpunten (en daarmee straten) zijn de Grote Marktstraat, Spuistraat en Lange Poten. Het rustigst is het op de Korte Vijverberg en het Lange Voorhout.

Ook is er verschil in de drukte op verschillende dagen. Zaterdag is gemiddeld genomen de drukste dag in de week in 2019. Ook donderdag is in het algemeen een drukke dag. De koopavond op donderdag zal hier mee te maken hebben. Het minst druk is het op maandagen.

Voor de maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag laten de druktepatronen per dag een vrij platte piek zien rond 13:00 uur die doorloopt tot 18:00 uur. Hierbij loopt de drukte op vrijdag iets langer door. Op donderdag ligt de piek aan het eind van de middag en deze loopt langzaam door tot 21:00 uur om dan af te lopen. Zaterdag en zondag kennen een sterkere piek in de middag. Op zaterdag rond 16.00 uur en op zondag ligt de piek een uurtje vroeger. Voor deze twee weekend-dagen zijn ook de vroege uurtjes wat drukker.

Bezoeken aan Scheveningen

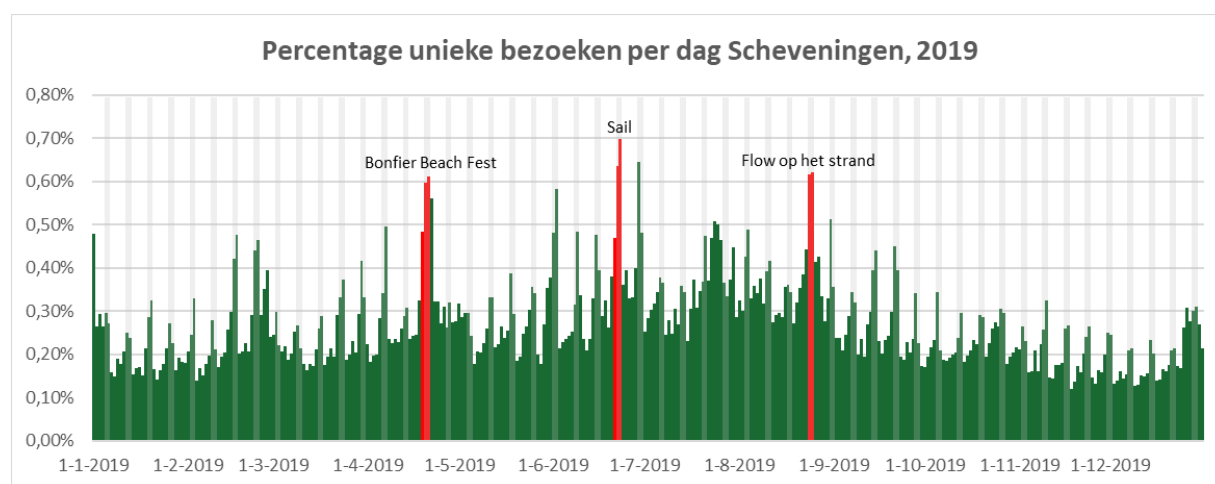
In Scheveningen is in 2017 en 2018 een groot aantal telpunten toegevoegd.

Sinds 2017 is het totaal aantal bezoeken aan Scheveningen iets afgenomen tot 5,7 miljoen.

Ook het TBAS onderzoek telt iets minder toeristische bezoeken van Nederlanders aan Scheveningen, namelijk 4,6 miljoen in 2019.

De drukste dagen in Scheveningen zijn altijd de weekenden. Dit is van groter belang dan het weer. Het Vuurwerk Festival in augustus ging in 2019 niet door. Dit festival is altijd goed voor veel bezoeken. Wel door gingen Sail, het Bonfire Beach Fest en Flow op het Strand en deze waren goed voor vele bezoeken. Het mooie warme weer speelde ook mee op 24 en 25 augustus.

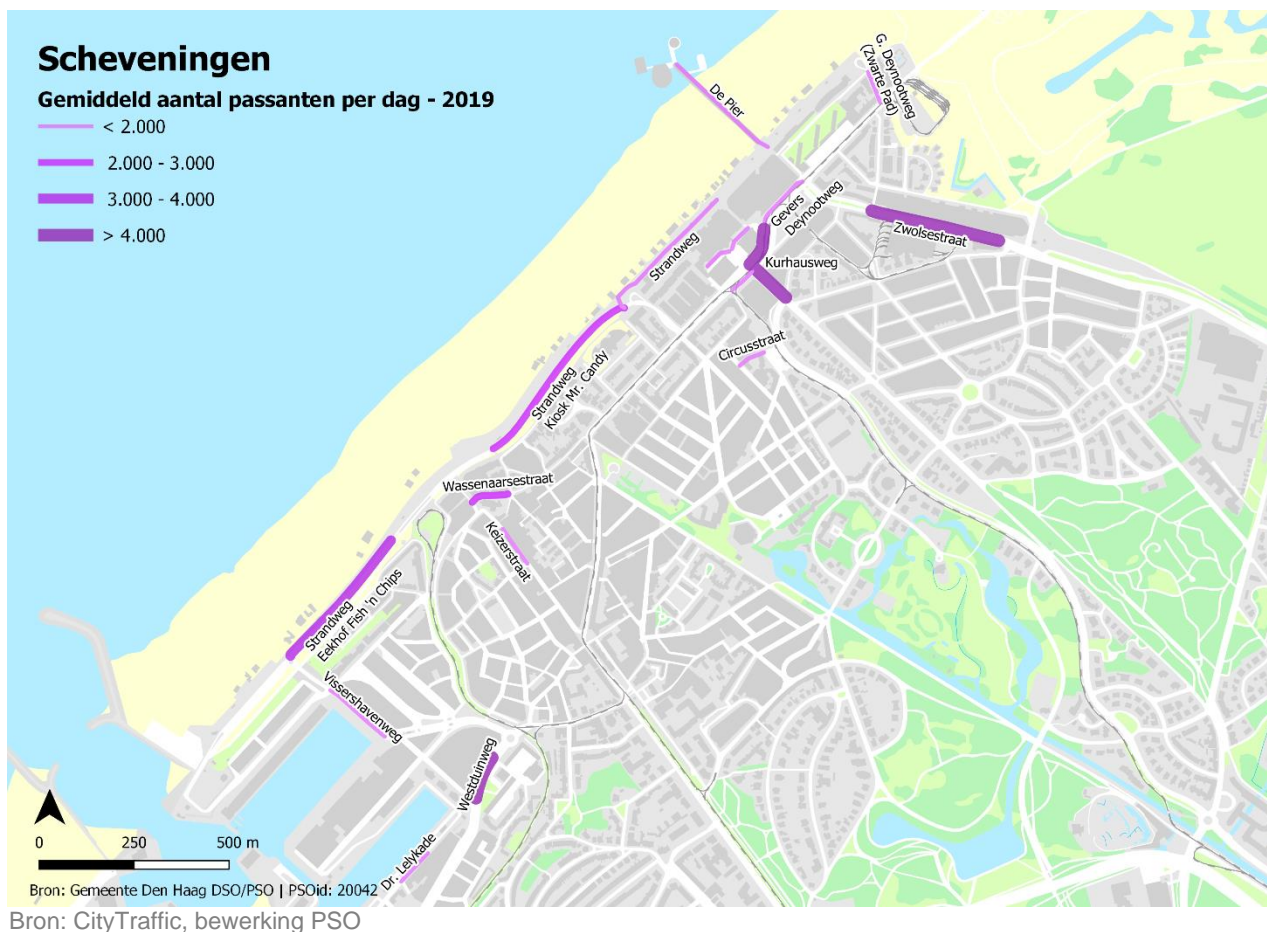
De dag met de minste bezoeken was 18 november. Op die dag werd 0,12% van de jaarlijkse bezoeken aan Scheveningen afgelegd. De drukste dag was op 23 juni met 0,7% van de jaarlijkse bezoeken..

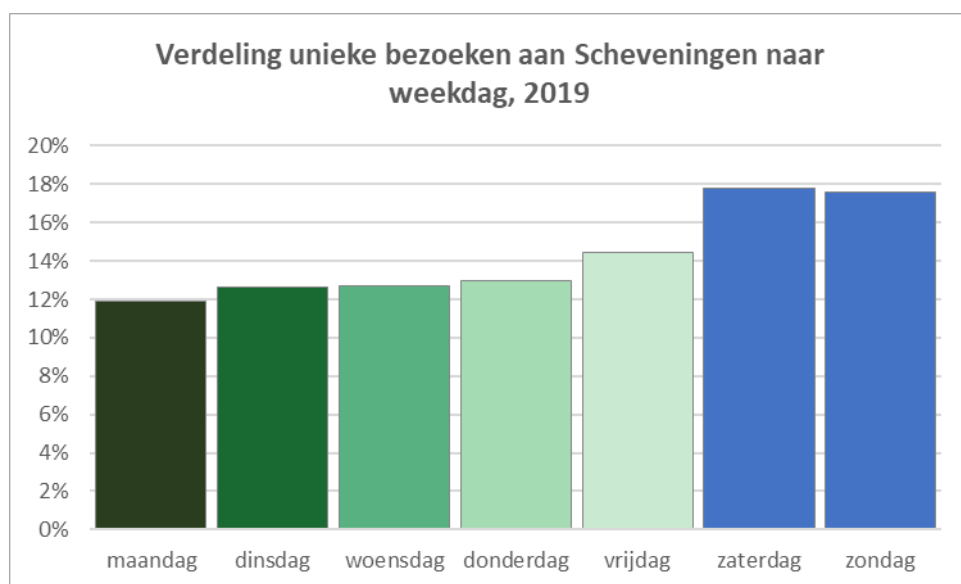
Bron: CityTraffic, bewerking PSO

Het is in Scheveningen niet op alle plaatsen even druk. De volgende kaart laat een gemiddeld druktepatroon per dag zien voor Scheveningen in 2019 op basis van de telpunten. De telpunten in Scheveningen liggen in sommige gevallen langs (drukke) doorgaande wegen. Omdat ook de apparaten in langsrijdende auto's, brommers, fietsen e.d. worden meegeteld geeft dit op deze punten een vertekend beeld. Er worden op deze punten veel bezoekers geteld die niet lopen. Dit geldt met name voor de Zwolsestraat, Kurhausweg / G. Deynootweg en de Strandweg.

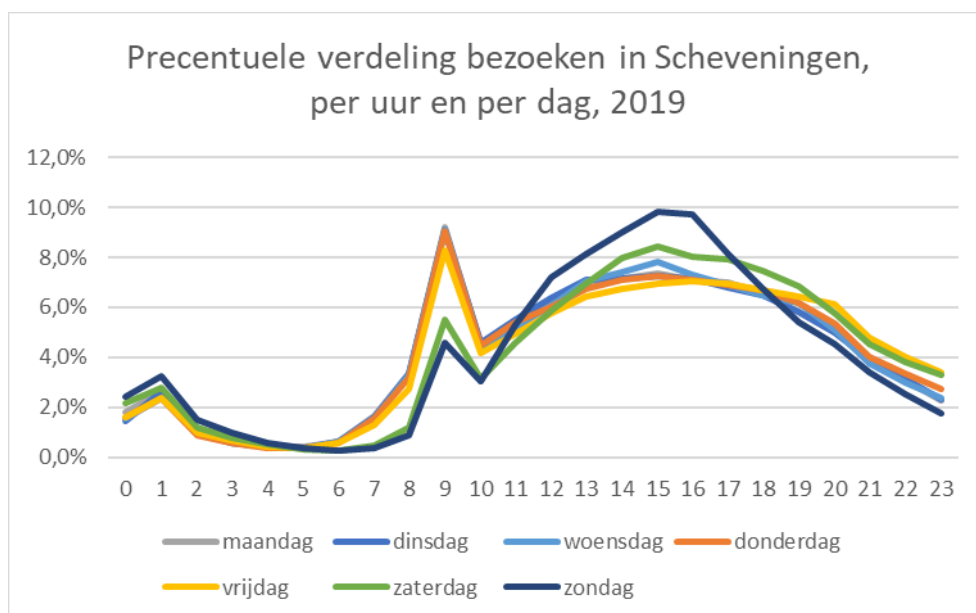
De onderstaande grafiek laat ook zien dat de weekenden in Scheveningen drukker zijn dan de weekdays. De zaterdagen en zondagen in 2019 zijn goed voor 18% van de jaarlijkse bezoeken. De vrijdagdag gaat voor 14% en de overige dagen zitten rond de 12%-13% van de bezoeken.

Bron: CityTraffic, bewerking PSO

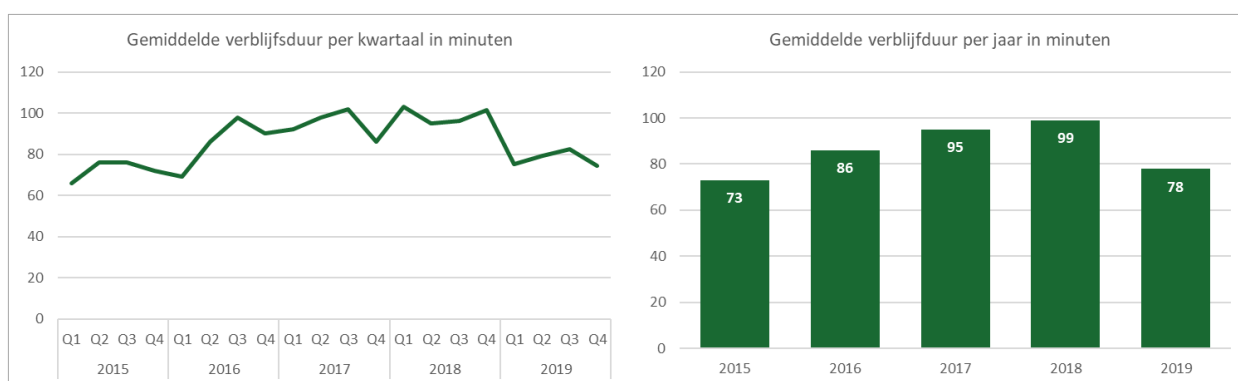

De drukte is ook niet gelijk verdeeld over de dag. Rond 9 uur zien we voor alle dagen een piek. Op werkdagen is deze piek goed voor ongeveer 9% van alle bezoeken per dag. In de weekenddagen is de piek veel lager. Een piek in de avondspits is niet echt aanwezig. Wel is te zien dat met name de zondag piekt aan het eind van de middag.

Bron: CityTraffic, bewerking PSO

De gemiddelde verblijfsduur in Scheveningen was in 2015 73 minuten. In de jaren daarop is dat gestegen tot gemiddeld ruim anderhalf uur (99 minuten) in 2018. De stijging in 2017 is naar verwachting mede te verklaren doordat er medio 2017 een aantal extra telpunten actief werden in Scheveningen. Hierdoor is ook de afstand tussen het eerste en het laatste telpunt waar je geteld kunt worden groter geworden en daarmee de gemeten verblijfsduur. Deze verblijfsduur kunnen we niet corrigeren voor de toegevoegde telpunten. In 2019 is de verblijfsduur weer afgenomen.

Bron: CityTraffic, bewerking PSO

Bezoeken aan Kijkduin

Het aantal bezoeken aan Kijkduin is sterk afgenomen sinds 2016. In dat jaar speelde de 'Pokémon Go' rage een rol in Kijkduin en zorgde daar voor veel extra bezoeken. Inmiddels is medio 2018 de bouw van 'Nieuw Kijkduin' gestart waarbij de badplaats ingrijpend wordt verbouwd en gemoderniseerd. Hierdoor is de boulevard minder zichtbaar en nam de leegstand in het winkelcentrum verder toe. Het winkelcentrum wordt gesloopt en vervangen door nieuwbouw.

Op dit moment hebben we geen betrouwbare bezoekaantallen voor Kijkduin op basis van de wifitellingen. Uit het onderzoek Toeristisch Bezoek aan Steden (TBAS)¹ bleek dat Kijkduin in 2019 zo'n 700.000 bezoeken telde. In 2018 was dat bijna twee keer zo veel maar in 2017 was het ca. 770.000.

Meer informatie is te verkrijgen bij Carla Rothuizen van DSO/PSO

COLOFON

Uitgave

Gemeente Den Haag

DSO / Programmamanagement, Strategie en Onderzoek
september 2020

Inlichtingen

DSO / Programmamanagement, Strategie en Onderzoek
Carla Rothuizen (070 - 35 34874 / carla.rothuizen@denhaag.nl)

De Dienst Stedelijke Ontwikkeling aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid inzake het gebruik en toepassing van de gepresenteerde gegevens. Afwijkingen in absolute aantallen en % kunnen veroorzaakt worden door afrondingen. Bij gebruik van cijfers is bronvermelding verplicht.

¹ Toeristisch bezoek aan steden 2019, NBTC-NIPO Research

